

Розвиток мовлення дитини від народження до року

Працювала

Борисенко Валерія

З появою довгоочікуваного малюка в родині з'являється чимало турбот, переживань і радісних моментів від перших маленьких досягнень нового члена сім'ї. Новоспечені батьки з нетерпінням чекають, коли ж їхнє янголятко вимовить перше слово «мама».

Та процес становлення і оволодіння мовленням є тривалим і відбувається поступово із розвитком малюка.

Існують цікаві рекомендації щодо розвитку мовлення малюка, поки він ще знаходиться в утробі матері. Так, з 28-30 тижня вагітності дитина вже добре чує голоси своїх батьків, і бажано розмовляти з малюком, співати пісеньки, а це в свою чергу створить сприятливі умови для немовляти після народження, адже тоді він впізнаватиме голоси мами й тата, буде краще заспокоюватися і швидше засинати.

«Мова немовлят» або перший етап розвитку мовлення

Відразу після народження малюк починає проявляти оточуючим свої емоції та фізичні потреби (голод, дискомфорт, біль) за допомогою плачу, крякання, рухів тіла та виразу обличчя, не використовуючи звуки, це так звана «мова немовлят», вона являється першим етапом становлення мовлення у дитини, який триває перших 4-5 тижнів.

Гуління – другий етап мовленнєвого розвитку

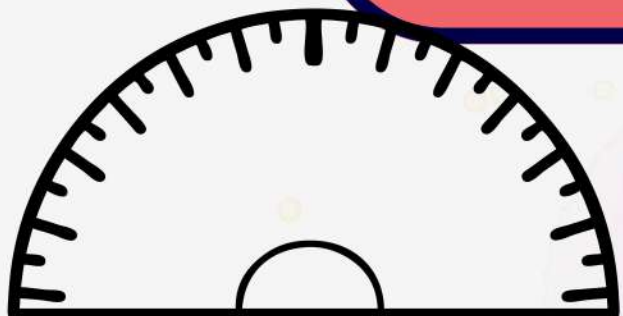
З початком другого місяця в житті малюка починається процес гуління або «агукання», коли він вимовляє вже перші звуки «а», «о», «е», «в», але за рахунок гортанної вимови цих звуків дитиною, ми чуємо, як «агу».

Також в цей період у дитини виникає потреба бачити перед собою того, хто розмовляє, і малюк починає наслідувати звуки, що чує, реагує на інтонацію.

Важливі нюанси в розвитку мовлення малюків

Проте, не слід забувати, кожна дитина – індивідуальність, і бувають випадки, коли місяць минув, а «агукати» малюк так і не почав, в такому разі батькам не слід панікувати, значить цей процес почнеться трохи пізніше, адже за своєю природою діти, як і дорослі, бувають балакучі, а бувають мовчуни. Втім плановий огляд педіатра і невропатолога в такому разі буде доречним, і лікарі, оглянувши малюка, зможуть надати свої рекомендації на цей рахунок.

- Цікавим також є момент, що іноді можуть наступати «періоди тиші», коли малюк перестає «агукати», що може неабияк занепокоїти батьків. Та здебільшого це тимчасове явище, викликане стресом, прорізуванням зубів, хворобою та ін., а за сприятливих обставин малюк знову почне відтворювати звуки й радувати своїм гулінням.
- Спонукаючи дитину до мовлення рекомендовано взаємним наслідуванням – малюк повторюватиме за дорослим окремі звуки, а дорослий повторюватиме їх за малюком, намагатися якомога більше розмовляти з дитиною у періоди її активності, коментувати свої дії вголос, посміхатися, читати віршички-потішки та співати пісеньки, дотримуючись зорового контакту з малям.

Лепетання – важливий етап розвитку мови

В період між 4 і 6 місяцем життя дитини починається наступний етап розвитку мови – процес лепетання, це вже так звані перші спроби розмови з дорослими, коли гуління ускладнюється довгими складами і звуками. Дитина в цей період може виражати свої емоції змінами інтонації в лепеті.

З 8-9 місяця життя дитина намагається повторювати окремі склади слів «ма», «ба», «па», а в деяких випадках і короткі слова «мама», «папа», «дай», «дід», «кіт» та ін.

Також в цей період діти починають розуміти найпростіші слова «так», «ні». Близько з 10 місяців дитина впізнає членів сім'ї, може показати знайому названу іграшку або інші предмети.

Починаючи з року і приблизно до трьох, а іноді й довше – відбувається процес становлення активної мови, коли дитина повторює звуки та слова, які чує від дорослих, а вже згодом в мовленні з'являються прості речення. В 1 рік дитина, як правило, має словниковий запас від 3 до 20-30 слів.

Причини уповільнення розвитку мовлення у малюків:

- аутизм, дитячий церебральний параліч, травми голови та неврологічні захворювання
- порушення слуху
- недостатній розвиток дрібної моторики
- недостатня увага з боку батьків, не часте спілкування між членами сім'ї та, зокрема, з малюком
- стресова ситуація в родині, регулярні сварки, нездорова психологічна атмосфера в сім'ї.

ДІЄВІ поради для становлення мовлення у дитини

- **приділяйте час читанню книг малюкові, починати можна навіть з самого раннього віку, коли маля вже досягло тримісячного віку, при цьому слід обирати книжки з яскравими картинками і короткими текстами, рекомендовано приділяти читанню не менше 10-15 хв. щодня**
- **намагайтеся привертати увагу дитини до себе під час розмови, при цьому усі слова слід говорити чітко та не поспішати, щоб малюк бачив вашу артикуляцію**
- **ні в якому разі не можна говорити по-дитячому – «сюсюкатись», це призведе до того, що малюк в подальшому почне говорити неправильні слова, наслідуючи мову дорослого, якою з ним спілкувались, слід говорити максимально просто і зрозуміло, короткими фразами**
- **постійно коментувати все, що робите самі; чим частіше будете пояснювати всі навколишні процеси, які відбуваються, тим швидше і краще почне розмовляти дитина**
- **частіше вмикати музику і дитячі пісеньки, при цьому бажано чергувати між собою швидкі і повільні мелодії**
- **розвивати дрібну моторику за допомогою пальчикових фарб, кінетичного піску, пластиліну, тіста, намиста, Ґудзиків, та інших підручних засобів, але обов'язково контролювати, щоб малюк не проковтнув дрібні предмети**
- **слідкувати, щоб у малюка було достатньо фізичної активності та прогулянок на свіжому повітрі**
- **обмежити малюку доступ до перегляду телевізора, планшета, смартфона, це допоможе не лише уникнути залежності від сучасних Ґаджетів, а й проблем із зором**
- **проявляти терплячість та спокій, адже запорука успішного розвитку дитини – це турбота і любов батьків**

Список джерел

**Вікові норми мовного розвитку дітей
дошкільного віку URL: <https://goo.su/weUYye>**

Дякую за
увагу!

